

Sygn. akt VII Ka 691/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Leszek Wojgienica (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Jolanta Jankowska

przy udziale oskarżyciela st. sierż. Agnieszki Szlachetowicz

po rozpoznaniu w dniu 08 sierpnia 2013 roku

sprawy A. H., obwinionej z art. 87 § 1 kw i in., na skutek apelacji wniesionej przez obwinioną od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27 marca 2013 roku, w sprawie IX W 417/13;

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że łagodzi wymierzoną obwinionej A. H. karę grzywny do kwoty 1000 (jednego tysiąca) zł, a w pozostałym zakresie wyrok ten utrzymuje w mocy;

II. Zwalnia obwinioną od kosztów postępowania odwoławczego.

VII Ka 691/13

UZASADNIENIE

A. H. została obwiniona o to, że w dniu 09 lutego 2013 roku o godzinie 06:55 w O., na ulicy (...), kierowała samochodem marki F. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie po użyciu alkoholu (0,18 mg/l) a ponadto umyślnie wprowadziła w błąd funkcjonariusza Policji co do tożsamości własnej, to jest o wykroczenie z art. 87 § 1 kw i art. 65 § 1 pkt 1 kw w zw. z art. 45 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 27 marca 2013 roku, w sprawie IX W 417/13:

I. obwinioną A. H. uznał za winną zarzucanego jej czynu, za który na podstawie art. 87 § 1 kw i art. 65 § 1 pkt 1 kw w zw. z art. 9 § 1 kw skazał ją i wymierzył na podstawie art. 87 § 1 kw karę grzywny w wymiarze 3000 (trzech tysięcy złotych);

II. na podstawie art. 87 § 3 kw orzekł wobec obwinionej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 24 (dwudziestu czterech) miesięcy;

III. na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw zwolnił obwinioną od kosztów postępowania i opłaty.

Apelację od tego wyroku złożyła obwiniona, która na podstawie art. 103 § 2 kpw zaskarżyła go w części orzeczonej kary, zarzucając rażącą niewspółmierność kary grzywny, która orzeczona została w wysokości 3000 złotych oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 24 miesięcy wobec okoliczności, iż:

- wysokość zarobków obwinionej wynosi nieco ponad 1100 zł netto, z których musi utrzymać dwuosobową rodzinę, to znaczy siebie oraz 12 letniego syna, co przy założeniu, że każdemu z członków rodziny przypada połowa dochodów oznacza dla obwinionej konieczność uiszczenia opłaty w równowartości co najmniej sześciomiesięcznego wynagrodzenia powodując, iż przez pół roku pozbawiona byłaby środków do życia;

- sąd przy zachowaniu tych samych przesłanek, jak w przypadku orzeczonej grzywny zwolnił równocześnie obwinioną od kosztów postępowania i opłaty, co stanowi o wewnętrznej sprzeczności orzeczenia w zakresie kary grzywny;

- obwiniona zgodnie ze swoimi wyjaśnieniami pracuje w systemie zmianowym i nie jest w stanie uzyskać zgody przełożonych na pracę jedynie w trakcie pierwszej (dziennej) zmiany, przez co zmuszona jest dojeżdżać do miejsca pracy samochodem, bowiem nie ma nocnych linii autobusowych dojeżdżających w okolice jej zakładu pracy, co uniemożliwia jej przy utrzymaniu obecnego wymiaru środka karnego;

- wynika badania stanu trzeźwości kierującej wskazują na tendencję spadkową;

W oparciu o powyższy zarzut autorka apelacji sformułowała wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie łagodniejszej kary grzywny i łagodniejszego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 miesięcy.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja częściowo zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odrzucić nielogiczny zarzut apelacji jakoby malejący stopień stanu nietrzeźwości obwinionej stanowił okoliczność determinującą inną ocenę społecznej szkodliwości czynu, którego się dopuściła, kwalifikowanego z art. 87 § 1 kw. Autorka środka odwoławczego nie zauważyła bowiem, że w momencie kiedy rozpoczęła podróż, uwzględniając odległość jaką pokonała nim dojechała do O. (30 km) a nadto, że w tym czasie alkohol był z organizmu wydalany, musiała znajdował się w stanie po użyciu alkoholu większym, aniżeli ten ujawniony w trakcie badania. Ponieważ wyrok zaskarżony został tylko na korzyść obwinionej jest oczywistym, że uwaga powyższa nie może w jakimkolwiek stopniu rzutować na rozważania skupiające się na wymiarze kary, jak też środka karnego. Niemniej jednak stanowi ona wystarczającą odpowiedź na zarzut apelacji, w którym poszukiwano możliwości zminimalizowania stopnia społecznej szkodliwości czynu w oparciu o tę właśnie przesłankę, a w konsekwencji złagodzenia na tej podstawie, tak wymiaru kary grzywny, jak też orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów.

Przystępując do zasadniczego nurtu apelacji nieodzownym jest przeanalizowanie okoliczności, które zdaniem sądu a quo, stanowiły podstawę orzeczenia surowej kary grzywny. Okazują się, że część z tych okoliczności została uwzględniona w sposób sugerujący ukaranie obwinionej zarówno za czyn, którego się dopuściła, jak też za czyny, które – o ile wystąpiły – winny być poddane ocenie w innym postępowaniu. O ile bowiem fakt wcześniejszego popełnienia przez obwinioną czynu kwalifikowanego z art. 178a § 1 kk musiał być uwzględniony zarówno w procesie miarkowania wymiaru kary grzywny, jak też środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, o tyle nie sposób zrozumieć dlaczego za okoliczność obciążającą przyjęto też prowadzenie przez nią samochodu w dniu 13 marca 2013 roku (k. 24) w warunkach art. 244 kk. Co prawda sąd początkowo ocenił treść notatki urzędowej jako niemającą znaczenia dla wymiaru kary, to jednak w dalszej części uzasadnienia zaskarżonego wyroku pojawia się jednoznaczne stwierdzenie, że fakt ów przekonuje o skłonnościach obwinionej do zachowań bezprawnych. Tego rodzaju ocena jest tymczasem sprzeczna z zasadą domniemania niewinności. Również dlatego, że na podstawie tej notatki nie można formułować wniosku, iż obwiniona kierowała samochodem jadąc na rozprawę. Niezależnie od powyższego zauważyć trzeba, że prowadzenie przez obwinioną samochodu wbrew orzeczonemu przez sąd zakazowi, wyczerpujące znamiona czynu kwalifikowanego z art. 244 kk jest czynem, który będzie podlegał odrębnej ocenie karnoprawnej, zaś uwzględnienie przez sąd meriti tej okoliczności sugeruje jej podwójne ukaranie, również za czyn, co do którego w postępowaniu w sprawie o wykroczenie orzekanie jest wyłączone.

Najistotniejszym argumentem skłaniającym do uwzględnienia zarzutu apelacji w części kontestującej wymiar kary grzywny jest jednak sytuacja materialna obwinionej. Sąd dostrzegł co prawda, że sytuacja ta jest trudna zwalniając obwinioną od kosztów postępowania, jednakże równocześnie pominął potrzebę badania tej okoliczności w procesie miarkowania kary grzywny. Kara powinna być dolegliwa i adekwatna do społecznej szkodliwości czynu oraz jego skutków. Równocześnie, nie powinna ona stanowić dolegliwości znacząco osłabiającej możliwości utrzymania rodziny.

Kara orzeczona przez sąd tymczasem mogłaby spowodować załamanie sytuacji finansowej nie tylko obwinionej, ale również jej dziecka. Nijak ma się ona do sytuacji majątkowej obwinionej, gdy się uwzględni jej zarobki i świadomość ich wartości. To porównanie prowadzi do wniosku, że jest ona surowa w stopniu, nie nadającym się do zaakceptowania. Oczywistym jest, że kara nie może być równocześnie iluzoryczna. Jej dolegliwość powinna być jednakże współmierna do wagi czynu, jak też możliwości zarobkowych sprawcy. W związku z powyższym, uwzględniając też naganność zachowania polegającego na wprowadzeniu w błąd co do swojej tożsamości, uznano za współmierną do społecznej szkodliwości czynu, jak też dochodów, warunków rodzinnych i możliwości zarobkowych (art. 24 § 3 kw) obwinionej karę grzywny w wymiarze 1000 złotych.

Fakt uprzedniego popełnienia przez obwinioną czynu kwalifikowanego z art. 178a § 1 kk jest z kolei okolicznością, która ma doniosłe znaczenie w procesie kształtowania wymiaru środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów. Obwiniona dopuściła się przypisanego jej czynu kilka miesięcy po warunkowym umorzeniu postępowania karnego za przestępstwo kwalifikowane z art. 178a § 1 kk. W tych okolicznościach środek karny w wymiarze 24 miesięcy zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych nie nosi cechy rażącej niewspółmierności, a tylko taka niewspółmierność mogłaby skłonić do uwzględnienia zarzutu apelacji.

Stąd też zaskarżony wyrok zmieniono w ten sposób, że złagodzono karę grzywny do wymiaru 1000 złotych uznając, że jest to kwota, która z punktu widzenia dochodów netto obwinionej znacząco osłabi jej możliwości utrzymania rodziny, czyniąc karę dolegliwą, nie stwarzając równocześnie zagrożenia dla egzystencji, co mogłoby mieć miejsce w przypadku kary wymierzonej w wyroku, a w pozostałym zakresie wyrok ów utrzymano w mocy (art. 437 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 4 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw).

Z uwagi na sytuację materialną obwinionej została ona zwolniona od kosztów postępowania odwoławczego (art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw).